

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 494/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Remšík, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin „v exekučnej veci EX 2488/15“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] odmieta pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) „v exekučnej veci EX 2488/15“.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je v procesnom postavení povinného účastníkom exekučného konania vedeného súdnym exekútorom [REDACTED] (ďalej len „súdny exekútor“) na vymoženie pohľadávky Sociálnej poisťovne, pobočky Martin, v sume 3 075,75 € a trov exekúcie. Súdny exekútor doručil sťažovateľovi upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 2488/15 z 8. februára 2016, proti ktorému sťažovateľ podal 4. marca 2016 námietky. Okresný súd rozhodol o námietkach sťažovateľa uznesením sp. zn. 18 Er 4786/2015 z 27. júna 2017 tak, že im vyhovel.

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti akcentoval predovšetkým skutočnosť, že okresný súd o jeho námietkach rozhodol až jeden rok odo dňa ich podania, a ďalej uviedol:

„V zmysle vedenej exekúcie EX 2488/15 bol zablokovaný bankový účet Sťažovateľa a taktiež boli Sťažovateľovi vykonané zrážky zo mzdy u pôvodného zamestnávateľa [REDACTED] spolu vo výške 3.862,35 Eur. Spoločnosť [REDACTED] doposiaľ deponuje finančné prostriedky, nakoľko Sťažovateľ k nim nemá prístup.

... Základné právo na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v exekučnej veci EX 2488/15 bolo porušené.

... Sťažovateľ žiadala o priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 2.000,- € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

... Sťažovateľ namieta, prietahy konaní v rámci konania Okresného súdu Martin, EX 2488/15, v dôsledku ktorého exekútor [REDACTED] zadržiava Sťažovateľovi u pôvodného zamestnávateľa - [REDACTED] finančné prostriedky vo výške

3.862,35 Eur. Vo veci konajúci súd mal rozhodnúť v lehote 60 dní odo dňa podania námietok od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie.“

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], SR, Občan SR priznané Ústavou Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000,- Eur z dôvodu dovŕšenia ochrany porušeného základného práva a prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

8. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom, nespĺňa zákonom predpísané náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a v 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

10. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľ v petite predloženého návrhu koncipovaného kvalifikovaným zástupcom neuviedol, proti komu sťažnosť smeruje, a neoznačil ani zásah, ktorým mali byť porušené jeho označené práva. Sťažovateľ za porušovateľa svojich práv označil okresný súd, avšak len v záhlaví a v obsahu návrhu, nie aj v jeho petite. V petite sťažnosti neoznačil ani namietané konanie uvedením spisovej značky, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jeho práv. Sťažovateľ síce v obsahu sťažnosti uvádza, že jeho práva mali byť porušené „*postupom Okresného súdu Martin v exekučnej veci EX 2488/15*“, avšak z príloh sťažnosti jasne vyplýva, že ide o spisovú značku exekučného konania vedeného u súdneho exekútora, a nie o spisovú značku konania vedeného na okresnom súde, kde je toto konanie vedené pod sp. zn. 18 Er 4786/2015.

11. V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Nad rámec dôvodov, ktoré viedli k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd dodáva, že v okolnostiach prípadu sťažovateľa prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ako možno vyvodiť z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

15. Zo samotnej sťažnosti, z jej príloh, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd rozhodol o námietkach sťažovateľa uznesením sp. zn. 18 Er 4786/2015 z 27. júna 2017, ktorým námietkam vyhovel. Označené uznesenie okresného súdu bolo doručené sťažovateľovi 9. augusta 2017 a 10. augusta 2017 nadobudlo právoplatnosť. Sťažnosť namietajúca postup okresného súdu v exekučnej veci sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 31. augusta 2017, resp. podaná na poštovú prepravu 25. augusta 2017, teda po tom, keď okresný súd konajúci o námietkach právoplatne rozhodol. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania, prípadne prieňahy v ňom (IV. ÚS 214/03, II. ÚS 1/05), keďže v tom čase už bolo o námietkach právoplatne rozhodnuté, v dôsledku čoho bola odstránená právna neistota sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2017